ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΑ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

Η ΜΠΟΕΜ

Πῶς ἐγράφη τὸ μυθιστόρημα. Μυρζὲ καὶ Μπαρριέρ. Τὸ μοναδικὸ πανταλόνι τοῦ Μυρζέ. Πῶς εἰδοποιεῖτο ὁ θυρωρός. Μὲ τὴν κεραμίδα! Ἡ Μιμὴ καὶ ἡ Μαργαρίτα Γκωτιέ. Πότε πρωτοπαίχτηκε τὸ δράμα κ.τ.λ. κ.τ.λ

Δὲν γνωρίζω ἐὰν οἱ Ἕλληνες, οἱ ὁποῖοι χειροκροτοῦν, ὅταν ἀκούσουν τὴν «Μποέμ», ἢ φάλλουν κομμάτια ἀπὸ τὴν ὄπερα εἰς τὰς συναναστροφάς των, ἢ οἱ νεοσσοὶ ἀκόμη λόγιοι, οἱ κλαυσαχενιζόμενοι ν' ἀποκαλοῦνται ὡς «Μποέμ», — καὶ μποεμισμὸς Νεοελληνικὸς εἶνε νὰ ξενυχτᾶς εἰς ἕνα καφενεῖο, ἢ νὰ λὲς πῶς εἰσαι διαρκῶς ἀπένταρος. ἔστω καὶ ἂν ἔχῃς πέντε σπίτια στὴν Ἀθήνα — δὲν γνωρίζομεν, λέγομεν, ἂν ὅλαι αὐταὶ αἱ Νεοελληνικαὶ καταστάσεις, γνωρίζουν τὴν ἱστορίαν τῆς «Μποέμ», τὰ πρῶτα βήματά της καὶ τὰς πρώτας περιπετείας της!...

Ὅλοι ξέρουν ὅτι αὐτὴ βγῆκε μέσα ἀπὸ τὶς «Σκηνὲς τοῦ Βοημικοῦ βίου» τοῦ Ἑρρίκου Μυρζέ, τὸ τόσον γοητευτικό, ἀλλὰ τόσο τραγικὸ κάτω ἀπ' τὸ εὔθυμο περικάλυμμά του, μυθιστόρημα αὐτό, τὸ ὁποῖον μετέφρασεν εἰς τὴν ἑλληνικὴν ὁ μακαρίτης ὁ Ἐμ. Ροΐδης.

Ὁ Μυρζὲ δὲν ἔγραψε σχεδὸν τίποτε ἄλλο διὰ τὸ θέατρον, παρὰ δυὸ - τρία μονόπρακτα καὶ τὴν «Μποέμ», ἡ ὁποία δὲν θὰ ἐγράφετο, ἐὰν δὲν ἐπενέβαινεν ἕνας τρίτος, ὁ Θεόδωρος Μπαρριέρ, διΐδων ὅτι εἰς τὸ βιβλίον τοῦ Μυρζὲ ὑπῆρχαν δραματικὰ στοιχεῖα, τὰ ὁποῖα ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ ἐκμεταλλευθῇ.

Τὰ μυθιστόρημα ἐδημοσιεύθη εἰς τὰ 1848, τὸ δρᾶμα εἰς τὸ 1849.

Ἂς ἔλθωμεν εἰς τὴν ἱστορίαν τοῦ δράματος.

Ὁ Μπαρριὲρ καὶ ὁ Μυρζὲ δὲν εἶχαν καὶ μεγάλες γνωριμίες καὶ μιὰ ἡμέρα ὁ Μυρζὲ λαμβάνει ἕνα γράμμα τοῦ Μπαρριέρ, ποὺ τοῦ ἀνήγγειλε τὴν προσεχῆ ἐπίσκεψί του. Πολὺ περίεργος ἦταν ἡ πρώτη των συνάντησις.

Ὁ Ἑρρῖκος Μυρζὲ κατοικοῦσε τότε εἰς τὴν ὁδὸν Γκρεγκοὰρ δὲ Τούρ, — στὸ ἕκτο πάτωμα, κάτω ἀπὸ τὸ ταβάνι ὑπὸ τὰ ὄμματα τοῦ... Θεοῦ!

Ὅταν ὁ Μπαρριὲρ ἐκτύπησε τὴν θύραν του, ἦταν περίπου μεσημέρι, εὗρῆκε πλαγιασμένον τὸν Μυρζέ.

— Μὲ συγχωρεῖτε ποὺ σᾶς ἀνησυχῶ, τοῦ εἶπεν κάπως στενοχωρημένος, σᾶς βλέπω στὸ κρεββά.., Μήπως εἶσθε ἀσθενής;

— Κάθε ἄλλο! Εἶμαι πολὺ καλὰ καὶ εἶμαι καταμαγευμένος ἀπὸ τὴν γνωριμίαν σας: ἀπήντησεν ὁ Μυρζέ.

— Λοιπόν;

— Λοιπόν; ἰδού. Γνωρίζετε τὴν ἱστορία τοῦ ἀρχαίου ἕλληνος Ἐπαμεινώνδα, ὁ ὁποῖος ἔμενε στὸ κρεββάτι, ὅταν τοῦ ἐμπάλωναν τὰ φορέματά του, γιατὶ δὲν εἶχεν ἄλλα νὰ φορέσῃ... Τὸ ἴδιο συμβαίνει καὶ εἰς ἐμέ. Ἔχω μόνον ἕνα πανταλόνι, καὶ ὁ θυρωρός, ὁ ὁποῖος γνωρίζει καὶ ὀλίγην ραπτικήν... καὶ ξέρει νὰ ἐπιδιορθώνῃ, ἀσχολεῖται μὲ τὸ πανταλόνι μου, τὸ ὁποῖον εἶνε τρύπιο!...

— Ἐπρογευματίσατε;

— Ναί.., Χθές!

— Θέλετε νὰ φᾶμε σήμερα μαζί; Θὰ μιλήσουμε ἥσυχα γιὰ τὸ δρᾶμα, ἐνῷ θὰ τρῶμε.

— Ποιὸ δρᾶμα; Τὸ δρᾶμα... τῆς ζωῆς μου;

— Ὄχι, ἀλλὰ ἐκεῖνο ποὺ θὰ κάνουμε, ἀπὸ τὸ μυθιστόρημά σας. Θὰ ρθῆτε νὰ προγευματίσουμε λοιπὸν μαζί;

Ὁ Μυρζὲ κούνησε τὸ κεφάλι.

— Δὲν ἔχω οὔτε πεντάρα!

— Δὲν πειράζει.

Κι' ὁ Μπαρριὲρ ἔβγαλεν ἀπὸ τὴν τσέπην του ἕνα πεντάδραχμον.

— Διάβολε! Σεῖς εἶσθε πλούσιος... Κτυπῆστε νὰ ἔλθῃ γρήγορα ὁ θυρωρός...

Ὁ Μπαρριὲρ κότταξε δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ νὰ εὕρῃ τὸ κουμπὶ τοῦ κουδουνιοῦ,

— Ὄχι, ὄχι! εἶπεν ὁ Μυρζέ. Τὸ σπίτι μου ἔχει τὶς συνήθειες καὶ τὶς παραδόσεις του. Ἀνοῖξτε τὸ παράθυρο, εἶνε ἴσα μὲ τὴν στέγη, πάρτε ἕνα κεραμίδι καὶ ἀφῆστε το νὰ πέσῃ πρὸς τὸ μέρος τῆς σκάλας. Ὁ Μπάρμα-Γκερέν, ὁ θυρωρός, θὰ καταλάβῃ καὶ θὰ ρθῇ ἀμέσως.

Ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Ὁ Μυρζέ, πήδησεν ἀπὸ τὸ κρεββάτι καὶ ἐφόρεσεν ἕνα εἶδος μανδύου.

Μετὰ μισὴν ὥραν τὸ σχέδιον τοῦ δράματος εἶχε καταστρωθῆ. Οἱ δυὸ συνεργάται ἐσχεδίαζαν τὸ ἔργον ἐμπρός ἀπὸ κοτολέττες χοιρινὲς καὶ καλὸ Γαλλικὸ κρασί.

Ἡ συνεργασία διήρκεσε μερικὰς ἑβδομάδας καὶ ἐγεννήθη ἡ «Μποέμ».

Καὶ ποιὸς δὲν τὴν γνωρίζει;

***

Ἐκεῖνο ὅμως τὸ ὁποῖον δὲν γνωρίζουν οἱ πολλοὶ καὶ δὲν ἐπρόσεξε κανείς, εἶνε ἡ μεγάλη ὁμοιότης ποὺ ἔχει μὲ τὴν «Κυρίαν μὲ τὰς Καμελίας» τοῦ Δουμᾶ. Ἡ ὁμοιότης τῶν δυὸ δραμάτων εἶνε φανερά. Τὰ πρωταγωνιστοῦντα πρόσωπα ὁμοίαζαν καταπληκτικά, μόνον ἡ «περιρρέουσα ἀτμόσφαιρα», τὸ «μιλιὲ»—ποὺ λένε—διαφέρει.

—«Οἱ κριτικοὶ τοῦ καιροῦ ἐκείνου συνεκινήθησαν ἀπὸ τὴν ὁμοιότητα» γράφει ὁ Δουκενέλ.

— «Τὸ ἔργον τοῦ Μυρζὲ παίζεται εἰς τὸ ἰσόγειον, τοῦ Δουμᾶ εἰς τὸ ἄλλο πάτωμα» ἔγραφεν ὁ Ζανέν.

— «Ἡ Μαργαρίτα Γκωτιὲ εἶνε ντυμένη μεταξωτά, ἡ Μιμὴ ὄχι, ἀλλ' ἡ αὐτὴ καρδιὰ πάλλει στὰ δυὸ στήθη» εἶπεν ἕνας ἄλλος, ἀπὸ τοὺς διακρινομένους τότε κριτικούς.

Ἡ «Μποέμ» προηγήθη ὀλίγους μῆνας ἢ τρία ἔτη τῆς «Κυρίας μὲ τὰς Καμελίας».

Θὰ κατηγοροῦσαν λοιπὸν τὸν Δουμᾶν, πολὺ εὐχαρίστως, ὡς λογοκλόπον, τοσοῦτον μᾶλλον, καθόσον αἱ ἀλλεπάλληλοί του ἐπιτυχίαι, εἶχαν ἐξεγείρει τὸν φθόνον πολλῶν τῶν μοχθηρῶν. (Ὑπάρχουν τοιοῦτοι καὶ εἰς τὴν Γαλλίαν). Ἀλλὰ ἄτυχῶς, γιὰ τοὺς ἀτίμους τούτους, τὰ δύο μυθιστορήματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἐξήχθησαν τὰ ὁμώνυμα δράματα, εἶχαν ἐκδοθεῖ σχεδὸν συγχρόνως.

Λέγεται μάλιστα, ὅτι τὸ μυθιστόρημα τοῦ Δουμᾶ εἶχε προηγηθεῖ ὀλίγας ἡμέρας τοῦ μυθιστορήματος τοῦ Μυρζέ.

Οἱ δύο συγγραφεῖς ἄλλως τε, ἦσαν πολὺ προικισμένοι ἀπὸ τὴν φύσιν, ὥστε δὲν εἶχαν ἀνάγκην νὰ κλέψουν ἢ νὰ δανεισθοῦν, ὁ ἕνας ἀπὸ τὸν ἄλλο. Σύμπτωσις λοιπὸν ἁπλῆ καὶ τίποτε περισσότερον. Ἕνας κριτικὸς τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ἔλυσε τὸ πρόβλημα, εἰπών:

— «Ἡ μποεμικὴ ζωὴ εἶνε ἡ «Κυρία μὲ τὰς Καμελίας» τῶν πτωχῶν τάξεων».

***

Θέλετε τώρα, ἐν ὀλίγοις καὶ τὴν ἱστορίαν τῆς «Μποέμ»;

Ἀπορριφθεῖσα παντοῦ ἡ «Μποὲμ» ἀπὸ ὅλους τοὺς θιασάρχας τοῦ καιροῦ ἐκείνου, ἐπαίχθη τέλος εἰς τὸ θέατρον «Βαριετέ».

Ἡ ἐπιτυχία της ὑπῆρξε σχετική.

Ἀπὸ τότε ὅμως, ἀπὸ τὸ «Βαριετὲ» στὸ 1849, ἄρχισε νὰ παίζεται καὶ εἰς ἄλλα θέατρα. Τὴν ἔπαιξαν εἰς τὸ «Βωδεβὶλ» καὶ εἰς τὸ «Γκαιτέ», μέχρι τοῦ 1873, ὅτε ἐπαίχθη εἰς τὸ «Odéon» — τὸ θέατρον τῶν φοιτητῶν, ὁπότε καὶ ἄρχισε νὰ ἐπιβάλλεται καὶ ν' ἀναγνωρίζεται καὶ νὰ συνεισφέρῃ.

Ἀλλ' ὁ Μυρζὲ δὲν ἐζοῦσε πλέον, ἐζοῦσε μόνον ὁ Μπαρριέρ!...

Ὁ Συλλέκτης

ΑΝΕΜΩΝΕΣ ΣΤΟΝ ΑΝΕΜΟ

Πολλοὶ γάμοι μοιάζουν μὲ τὰ σπίτια ποὺ χτίζουνται. Καθὼς σ' αὐτὰ ὁ ἀσβέστης ἀποτελεῖ τὴν ὕλη μὲ τὴν ὁποία συγκρατοῦνται ἡ πέτρες, ἔτσι ἑνώνει καὶ τοὺς νεονύμφους στὴν ἀρχὴ ὁ ἔρωτας, ὁ ὁποῖος καὶ μετὰ τὸν γάμον παραμένει μεταβαλλόμενος σὲ ψυχραν συνήθειαν· ὅσο ἰσχυρότερη εἶνε ἡ συνήθεια, τόσο στερεώτερος ὁ οἶκος!

***

Αἱ ἰδέες μοιάζουν μὲ τὰ νομίσματα. Κυκλοφοροῦν περισσότερο ἐκεῖνες ποὺ χουν μικρότερη ἀξία.

***

Ὁ ἄνθρωπος ποὺ ἕρπει καταντᾶ φεῖδι.

***

Ἡ περισσότερο ἀνώδυνη καὶ ἀσφαλὴς αὐτοκτονία εἶνε ἡ ζωή!

ΤΟ ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΟΥ "ΜΠΟΥΚΕΤΟΥ,,

Κανένα βιβλίο δὲν πωλήθηκε ποτέ, δὲν ἔγινε ἔτσι ἀνάρπαστο, ὅπως τὸ Ἡμερολόγιο τοῦ «Μπουκέτου» ἀφ' ὅτου ἐξεδόθη. Τὴν Πρωτοχρονιὰ τὸ προσέφεραν στὰ σπίτια ὡς δῶρον, δῶρον πολύτιμον καὶ ἀνεκτίμητον. Μᾶ, τὸ ζητοῦν ἀπὸ τὰ ἄκρα τοῦ κόσμου. Ὅποιος δὲν τὸ ἀποκτήσει θὰ εἶνε δυστυχής, διότι ποτὲ Ἡμερολόγιον δὲν συνεκέντρωσε τόσο ἐκλεκτή, τόσο πρωτότυπη καὶ θαυμασίαν ὕλην, κομμάτια μουσικὰ τῶν καλυτέρων συνθετῶν μας γιὰ πρώτη φορὰ δημοσιευόμενα καὶ χίλια δυὸ ἄλλα πράγματα ποὺ δὲν τὰ φαντάζεσθε